

Otevřený přístup v evropském kontextu

Mgr. Daniela Tkačiková

Ústřední knihovna Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava

Obsah

- Politiky a povinnosti otevřeného přístupu
- Evropská komise a otevřený přístup
- Evropská komise, ERC a otevřený přístup (OA Pilot in FP7)
- Projekty FOSTER a PASTEUR4OA
- H2020: Jak zajistit otevřený přístup k vědeckým publikacím
- H2020: Open Research Data Pilot
- Služby OpenAIRE

Politiky a povinnosti otevřeného přístupu

Politiky otevřeného přístupu, zvláště ty, jež zahrnují **povinnost** otevřeného přístupu, zajišťují organizacím financujícím výzkum, že jsou výsledky jimi financovaného výzkumu volně dostupné pro všechny, kdo je v daném okamžiku potřebují (ale nejen to, viz služby **OpenAIRE**).

Požadavky na otevřený přístup v souvislosti s financováním výzkumu z veřejných zdrojů **neznamenaají povinnost výsledky publikovat**. Rozhodnutí o tom, zda budou výsledky výzkumu publikovány, je plně na straně řešitelů financovaných projektů.

Otevřený přístup je vyžadován jen tehdy, pokud je publikování zvoleno jako prostředek k šíření výsledků výzkumu.

Evropská komise a otevřený přístup

Evropská komise je vůči otevřenému přístupu:

- **tvůrcem politiky** (navrhuje legislativu)
- **grantovou agenturou** (FP7 a H2020)
- **budovatelem kapacit** (podpora politik OA i projektů: OpenAIRE, PASTEUR4OA a FOSTER aj.), viz též [Open Access](#)

Tři klíčové dokumenty (17. 7. 2012):

- **SDĚLENÍ:** Posílené partnerství Evropského výzkumného prostoru pro excelenci a růst
- **SDĚLENÍ:** Cesta za lepším přístupem k vědeckým informacím: Jak zvýšit přínosy veřejných investic do výzkumu
- **DOPORUČENÍ:** 2012/417/EU: Doporučení Komise ze dne 17.července 2012 o přístupu k vědeckým informacím a jejich uchování

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE

ze dne 17. července 2012

o přístupu k vědeckým informacím a jejich uchovávání

(2012/417/EU)

EVROPSKÁ KOMISE,

jde o vědecké publikace a uchovávání výsledků výzkumu, a zkoumala příslušné organizační, právní, technické a finanční otázky.

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

Strukturovaná koordinace členských států na úrovni EU a kroky navazující na toto doporučení

8. do konce roku určily vnitrostátní referenční místo, jehož úkolem bude:

- koordinovat opatření uvedená v tomto doporučení,
- být partnerem Evropské komise v otázkách přístupu k vědeckým informacím a jejich uchovávání, zejména co se týče lepšího definování společných zásad a standardů, prováděcích opatření a nových způsobů šíření a sdílení výzkumu v rámci Evropského výzkumného prostoru,
- podávat zprávy o krocích navazujících na toto doporučení.

Přezkum a podávání zpráv

9. informovaly Komisi 18 měsíců po zveřejnění tohoto doporučení v *Úředním věstníku Evropské unie* a poté vždy po dvou letech o opatřeních, která v návaznosti na jednotlivé body tohoto doporučení učinily, v souladu s formálními náležitostmi, které se určí a dohodnou. Na základě toho Komise přezkoumá pokrok, jehož bylo v celé EU dosaženo, a vyhodnotí, zda je třeba dalších opatření pro dosažení cílů stanovených v tomto doporučení.

V Bruselu dne 17. července 2012.

Za Komisi
Neelie KROES
místopředsedkyně

listopadu 2007 závěry digitálního věku: přístup, aby experimenty Komise, aby experimenty k vědeckým publikacím financovaných

Open Access Pilot in FP7

LEAFLET

"If I have seen further it is by standing on the shoulders of giants." Isaac Newton, 1676

Evropská komise & otevřený přístup (FP7)

open science

Greg Emmerich /
[CC-BY-SA-3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)

Otevřený přístup v Evropském výzkumném prostoru:
<http://knihovna.vsb.cz/open-access/oa-eu.htm>

PASTEUR40A

FOSTER

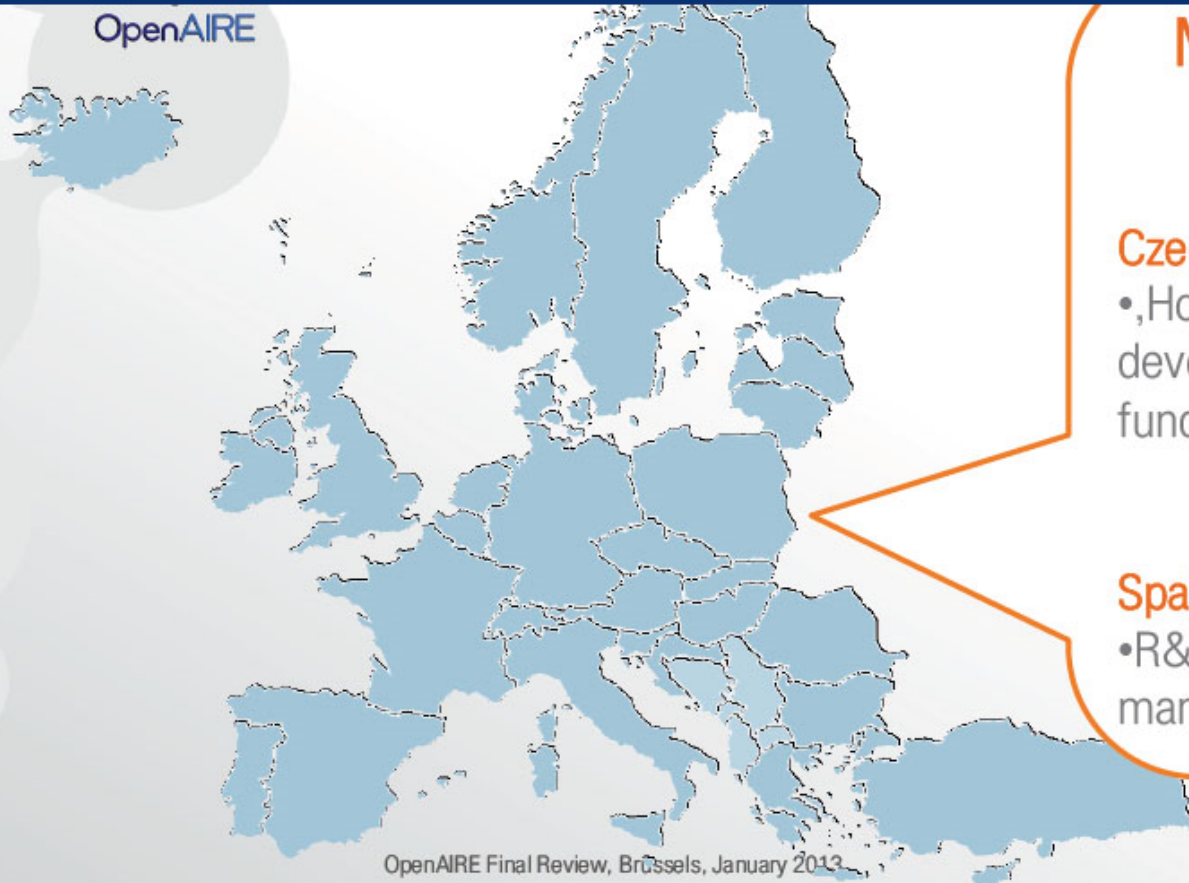
**Facilitate Open Science Training for European Research,
<http://www.fosteropenscience.eu/>**

PASTEUR40A

**Open Access Policy Alignment Strategies for European
Union Research
<http://www.pasteur4oa.eu/>**

RESULTS: EC 'harmonising' OA Policies

OpenAIRE

OpenAIRE Final Review, Brussels, January 2013

Member States Policy Development, e.g.

Czech Republic

- ,Horizon 2020 will accelerate OA developments and inspire Czech funding agencies

Spain

- R&D funding projects mirror EC's mandate

22

Horizont 2020

Povinnost zajistit otevřený přístup k recenzovaným vědeckým publikacím (časopiseckým článkům)

- všechny grantové smlouvy
- 100 % oblastí
- uložit do repozitáře:
  - **strojově čitelnou elektronickou kopii článku (postprint/vydavatelská verze)**
- embargo period (6/12 měsíců)
- otevřený přístup k bibliografickým metadatům
- vyvinout úsilí k uložení výzkumných dat potřebných k ověření výsledků obsažených v uložené vědecké publikaci do repozitáře

Guidelines on Open Access to Scientific Publications and Research Data in Horizon 2020

Version 1.0
11 December 2013

Research and
innovation

**Zlatá
cesta
otevřeného
přístupu**

**Zelená
cesta
otevřeného
přístupu**

Horizont 2020

Pilotní projekt otevřených výzkumných dat

- klíčové oblasti výzkumu
- ostatní: dobrovolně
- povinnost uložit výzkumná data související s projektem do repozitáře (datového archivu)
- přijmout opatření, která umožní třetím stranám přístup, vytěžování, využívání, reprodukování a šíření těchto výzkumných dat
- DMP (data management plan)
- výjimka ze stanovených povinností (op-out)

Guidelines on Open Access
to Scientific Publications and Research Data
in Horizon 2020

Version 1.0
11 December 2013

Research and
innovation

ZENODO

figshare

Databib
re3data.org

Povinnost otevřeného přístupu k vědeckým publikacím: otázky

- **Co otevřeně zpřístupnit**
- **Jak zajistit otevřený přístup**
- **Co uložit**
- **Kdy uložit**
- **Kdy otevřeně zpřístupnit**
- **Otevřený přístup k bibliografickým metadatům**
- **Autorská práva (Copyright) a licence**
- **Kam uložit**

Odpovědi: <http://knihovna.vsb.cz/openaire/h2020.htm>

Povinnost otevřeného přístupu k vědeckým publikacím

Každý příjemce musí zajistit otevřený přístup ke všem recenzovaným vědeckým publikacím vztahujícím se k výsledkům projektu.

Co otevřeně zpřístupnit

Pravidla programu Horizont 2020 předpokládají prioritně otevřené zpřístupňování recenzovaných vědeckých článků. Příjemci grantů jsou nicméně vyzýváni k tomu, aby otevřeně zpřístupňovali i jiné typy publikací, ať už recenzovaných nebo nerecenzovaných, které souvisí s projektovými výsledky, např. knihy, zprávy, výstupy z konferencí.

Jak zajistit otevřený přístup

1. **zlatou cestou**: publikování v odborných recenzovaných časopisech s okamžitým otevřeným přístupem, tj. v **otevřených** nebo **hybridních časopisech**; v takovém případě je nezbytné počítat s poplatky, které zpravidla vyžadují vydavatelé (APCs, article processing charges); APCs jsou v době řešení projektu uznatelnými náklady; také v případě zlaté cesty otevřeného přístupu musí být uložena strojově čitelná elektronická kopie publikované verze článku nebo konečná verze autorského rukopisu přijatého k publikování uložena co nejdříve do repozitáře!
2. **zelenou cestou**: článek je publikován tradičním způsobem v časopise přístupném na základě předplatného, autor uloží postprint do repozitáře v souladu s podmínkami vydavatele a/nebo politikou poskytovatele financí na výzkum; pokud vyžaduje vydavatel dodržení doby embarga na otevřený přístup, pak v H2020 je přípustná doba embarga 6–12 měsíců v závislosti na oblasti výzkumu; upozornění: většina tradičních vydavatelů má nastavenou delší dobu embarga: 12, 18, 24, 36 měsíců (využijte službu [SHERPA/RoMEO](#) ⓘ: Publisher copyright policies & self-archiving, nebo si zkontrolujte informace přímo u vydavatele, viz např. [Taylor & Francis and Routledge subscription journals](#) ⓘ)

V případě embarga na otevřený přístup musí příjemce vyhovět podmínkám H2020, nikoliv vydavatelí! Je proto vhodné zvážit zlatou cestu, která ovšem znamená úhradu poplatků za zpracování článku (APCs). Na to je třeba myslet už při přípravě projektu a zahrnout APCs do nákladů projektu (které časopisy, kolik článků, průměrná cena...). Je ovšem nezbytné zvolit takovou publikační strategii, aby poplatky nevedly k příliš vysokým nákladům na projekt: vyvážit podíl zlaté a zelené cesty.

Otevřeným přístup k výzkumným datům

Pilotní projekt se týká vybraných oblastí výzkumu a vztahuje se na dva typy dat:

- data, včetně příslušných metadat, potřebná k ověření výsledků prezentovaných ve vědeckých publikacích;
- jiná data, včetně souvisejících metadat, jak je uvedeno v příslušném dokumentu, tzv. **Data Management Plan (DMP)**, v němž jsou popsány plány pro vytváření data, nakládání s nimi, jejich uchování po dobu trvání a po skončení projektu.

OpenAIRE(plus)

e-infrastruktura pro otevřeně přístupné publikace

1

Podpora výzkumníků při plnění požadavků na otevřený přístup k publikacím a výzkumným datům prostřednictvím celoevropského konzultačního systému; podpora otevřeného přístupu

2

Poskytování služeb: agregace a propojení článků, souborů výzkumných dat, projektů, financování výzkumu (EK, národní i mezinárodní úroveň)

3

Měření dopadu: infrastruktura a nástroje pro měření dopadu výzkumných projektů a jejich výsledků, včetně monitorování dopadu politiky otevřeného přístupu

The screenshot shows the OpenAIRE website homepage. At the top right, there are social media icons (Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, RSS) and a 'NEWSLETTER' sign-up button with the name 'tkacikova'. The main navigation bar includes the OpenAIRE logo, a home icon, and links for 'PARTICIPATE DEPOSIT, JOIN', 'SEARCH PUBLICATIONS, DATA, PROJECTS', 'STATISTICS OA, PROJECTS, TOPICS', 'SUPPORT FAQ, HELPDESK, GUIDES', and 'OPEN ACCESS IN EUROPE'. Below the navigation is a search bar with a 'Repositories' dropdown and a search icon, with a link to 'More search options'. The main content area is divided into four columns: 'Researchers' (with a microscope icon), 'Data Providers' (with a download icon), 'Research Managers' (with a person icon), and 'Funding Agencies' (with a building icon). Each column lists key actions with chevron icons. Below this are sections for 'Latest News' and 'Mark your calendar'. The 'Latest News' section features an article titled 'Stepping up Open Science: Combining infrastructures, incentives and active support...' with a 'Read more' button. The 'Mark your calendar' section lists events: 'Open Science Days 2014' (Oct 13), 'Open Access Week 2014' (Oct 20), 'eInfrastructures for Africa' (Oct 29), and '10th International Conference on Knowledge Management' (Nov 24). A 'View Full Calendar' button and a 'Subscribe to RSS Feed' button are also present. On the right side, there is a blue sidebar with a 'Research Data Alliance: Of data, water and lifeboats' article and a cartoon titled 'DATA FOR FUTURE GENERATIONS' showing a man asking 'WHAT IS THAT?' and another man replying 'NO IDEA'.

Latest News

Stepping up Open Science: Combining infrastructures, incentives and active support...

01-10-2014

Stepping up Open Science: Combining infrastructures, incentives and active support OpenAIRE and COAR have released a joint response to the European Commission's recent Science2.0 consultation. This consultation reflects a new phase of...

[Read more](#)

OAW14: OpenAIRE webinars

24-09-2014

During Open Access Week, OpenAIRE is organising a series of webinars hosted by our own experts on the following topics: the Open Access Mandate and the Open Research Data Pilot...

[Read more](#)

Mark your calendar

Oct 13	Mon, 12:00PM - 05:45PM Open Science Days 2014
Oct 20	Mon, 08:00AM - 05:00PM Open Access Week 2014
Oct 29	Wed, 08:00AM - 05:00PM eInfrastructures for Africa
Nov 24	Mon, 06:00AM - 10th International Conference on Knowledge Management" (ICKM2014)

[View Full Calendar](#)

[Subscribe to RSS Feed](#)

Research Data Alliance: Of data, water and lifeboats

At the Research Data Alliance's fourth plenary in Amsterdam, Christine Borgman (Professor Information Science, UCLA) "Data, data everywhere, but not a drop to

Služby pro:

- výzkumníky (vědce)
- koordinátory projektů
- administrátory projektů
- grantové agentury
- ... systémy

Participativní INFRASTRUKTURA otevřeného přístupu v EVROPĚ
pro správu vědeckých publikací a souvisejících informací
prostřednictvím sítě repositářů

Researchers

Data Providers

Research
Managers

Funding
Agencies

FAQ

Check out our most frequent questions. If you cannot find an answer to your question, please contact us through our helpdesk.

- ✓ General Info
- ✓ For Researchers
- ✓ For Data Providers
- ✓ OpenAIREplus Project FAQ
- ✓ For Research Managers
- ✓ For Funding Agencies

Expand All | Collapse All

- odkazy na projekty
- odkazy na repozitáře
- ZENODO
- podpora

Deposit Publications

Are you a grant recipient from ERC or from FP7? You are required to deposit your publications into the open access institutional repository of the research institution with which you are affiliated. Click [here](#) to read more...

Locate repository via your institution

Type the name of your institution.

Or locate repository in map

Datasource type

- Publication Repository
- Publication Repository Aggregator
- Journal
- Journal Aggregator
- Web Source

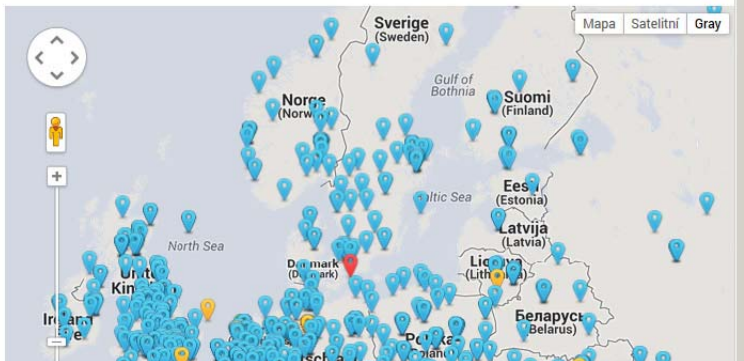
Compatibility

- unknown
- OpenAIRE publication basic (DRIVER)
- OpenAIRE funding 2.0
- OpenAIRE publication 2.0
- non compatible
- OpenAIRE publication 3.0
- native

Country [select all|none]

all countries selected

- AFGHANISTAN
- Albania
- Algeria
- Argentina
- Armenia

Participate

Deposit

Link research results

Join OA Network

The place to share your research results

From CERN and OpenAIRE

Repository registries from

OpenDOAR

re3data.org
THE GOSTRY OF RESEARCH DATA POSSESSIONS

Výzkumníci

Researchers

- › Deposit publications & data
- › Link research to funder/project
- › Download author's guide for OA

European Commission Funded Research (OpenAIRE)

Recent Uploads

25 September 2014 **Report** **Open access** [View](#)

Assessment of feasible data integration paths in BioMedBridges databases
[Parkinson, Helen](#) ; [Conte, Nathalie](#) ; [Jenkinson, Andy](#)

BioMedBridges deliverable 4.1 described summary scientific use cases for the federated web service strategy for integration by WP4. For the present deliverable, this work was expanded on by: examining the technical status of the WP4 contributors and ...

Uploaded by [stuffysour](#) on 26 September 2014.

25 September 2014 **Report** **Open access** [View](#)

BioMedBridges project metrics
[Suhr, Stephanie](#) ; [McMurry, Julie](#) ; [Boiten, Jan-Willem](#) ; [Karakoyun, Toeresin](#); et al.

The aim of this deliverable is to provide project-wide metrics to track the progress and

Community collection

European Commission Funded Research (OpenAIRE)

Title: European Commission Funded Research (OpenAIRE)
Curated by: [ZENODO](#)
Curation policy: Uploads must have been fully or partially funded by the European Commission.
Created: 2013-05-08
Harvesting API: [OAI-PMH Interface](#)

Want your upload to appear in this community?

[Datasets](#)[Images](#)[Posters](#)[Presentations](#)[Publications](#)[Software](#)[Video/Audio](#)

Datasets

Recent Uploads

04 October 2014 **Dataset** **Open access**

[View](#)

DObsiSS: The Database of Obsidian Sourcing Studies

[Zack Batist](#)

The Database of Obsidian Sourcing Studies

01 October 2014 **Dataset** **Open access**

[View](#)

Einflussanalyse Bibliothek Ruopigen

[Mumenthaler, Rudolf](#)

Excel-Tabelle mit Einflussanalyse am Beispiel der Bibliothek Luzern-Ruopigen.
Grundlage der Grafik für den Beitrag von Mumenthaler, R. & Schuldt, K. (2014): Was
kspolitik aus? Ein Seminarbericht. In: Informationspraxis

Using GitHub?

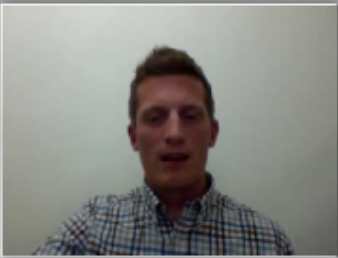
[Check out](#) our GitHub integration. Software Preservation Made Simple!

New to ZENODO?

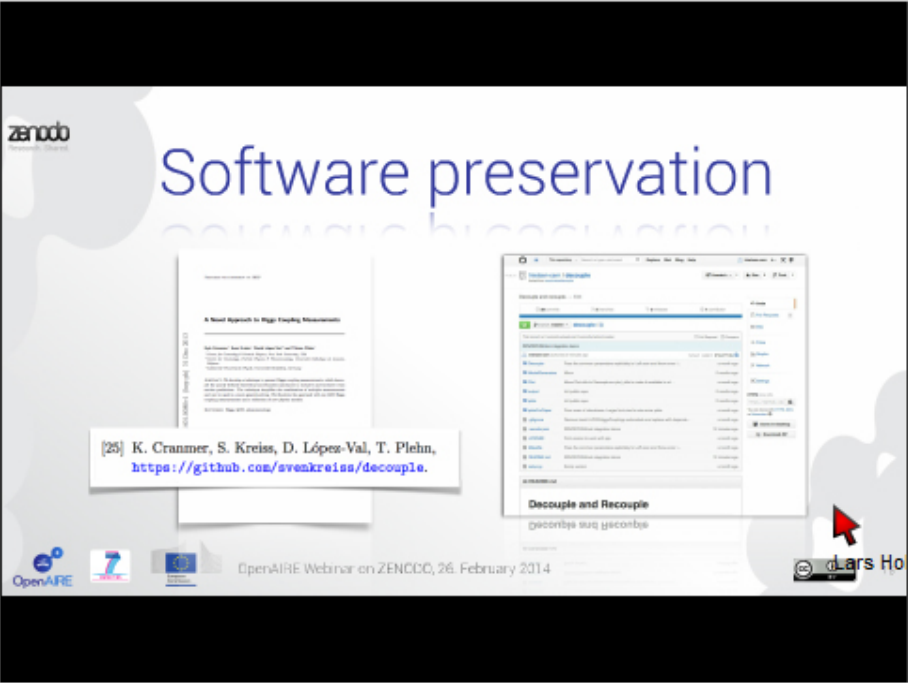
- **Research. Shared.** – all research outputs from across all fields of science are welcome!
- **Citeable. Discoverable.** – uploads gets a Digital Object Identifier (DOI) to make them easily and uniquely citeable.
- **Community Collections** – accept or reject uploads to your own community collections (e.g workshops, EU projects or your complete own digital repository).

Presenter
Slides Maximize

Presentation Agenda

- 00:00:00 - Content Loaded 'z
- 00:00:00 - Slide 1
- 00:00:23 - Slide 2
- 00:00:43 - Slide 3
- 00:00:53 - Slide 4
- 00:01:26 - Slide 5
- 00:01:32 - Slide 6
- 00:03:14 - Slide 7
- 00:03:29 - Slide 8
- 00:03:43 - Slide 9
- 00:04:05 - Slide 10
- 00:05:02 - Slide 11
- 00:06:39 - Slide 12
- 00:08:19 - Slide 13
- 00:10:03 - Slide 14
- 00:10:57 - Slide 15

[25] K. Cranmer, S. Kreiss, D. López-Val, T. Plehn, <https://github.com/svenkreiss/decouple>.

OpenAIRE Webinar on ZENODO, 26. February 2014

Text Chat - Private

Valda Valatkaite from Lithuania: Sveikas Giedriau. Seniai bendravome. Vel suvede virtualusis pasaulis...

Giedrius Tonkunas from Lithuania: Sveiki:)

Bellanger: which cc licence are you using as default? thanks

Meeting Host: CC Zero

Mohd Awad from Palestine: Have anice time every body

Pause
0:11:02 / 0:38:30

OpenAIRE webinar on ZENODO: Research. Shared

 Tweet
  Share
  Like 0
  Share 0

<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8514>

záznam webináře: <http://www.instantpresenter.com/eifl/EB50DA818546>

Research Managers

- > Learn about EC & national policies
- > Create project reports
- > Get statistical information

- politiky a povinnosti OA
- informace o projektech
- snadné šíření informací o výsledcích projektů
- podpora projektových zpráv
- monitorování projektu (plnění povinností OA)

Manažeři výzkumu

OPENAIREPLUS

TITLE	2nd-Generation Open Access Infrastructure for Research in Europe
FUNDER	FP7
FUNDING STREAM	SP4
SCIENTIFIC AREA	INFRA
CALL	FP7-INFRASTRUCTURES-2011-2
CONTRACT (GA) NUMBER	283595
START DATE	01/12/2011
END DATE	30/12/2014
SPECIAL CLAUSE 39	yes
ORGANIZATIONS	LANDSPITALI UNIVERSITY HOSPITAL, UNIVERSITETET I TROMSOE, UMINHO, DTU, VYSOKA SKOLA BANSKA - TECHNICKA UNIVERZITA OSTRAVA, HELSINGIN

SC39

App Box

- Publication details
- Dynamically incorporate publications in your site (HTML)
- View EC progress report (HTML)
- Download EC progress report (CSV)

[Link Research Results](#)

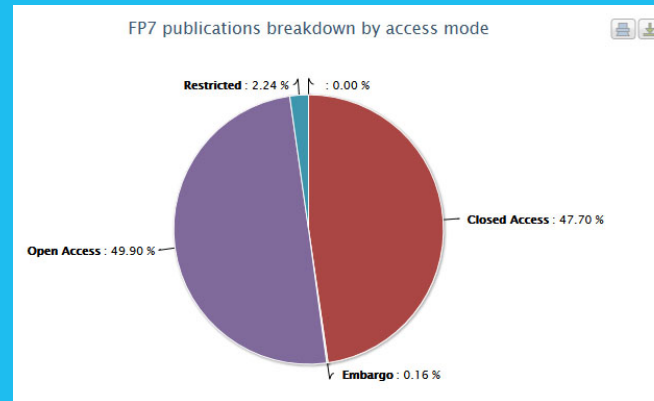
[Deposit Publications](#)

Grantové agentury

Funding Agencies

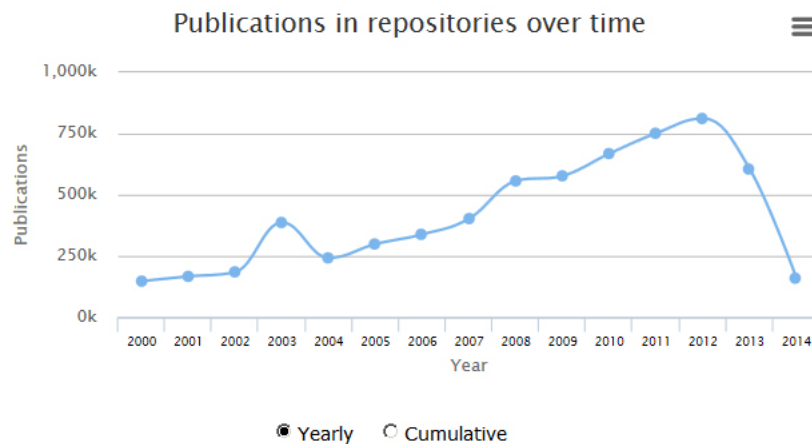
- › Learn how to embrace OA
- › Participate in OpenAIRE
- › Find aggregated statistics

OpenAIRE Monitoring

8,622,000 publications from 467 data sources

8,456,271 published in OA and 86,035 of them are linked to funding

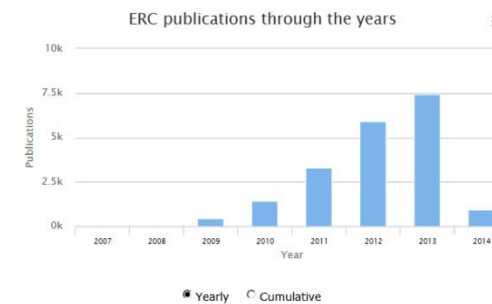

from OpenAIRE via HighCharts (date: 7/10/2014)

ERC statistics

19,533 publications in 1,834 projects (total of 4,525 projects)

10,715 are OA, 206 are restricted and 31 are still in embargo [graph]

Statistics

OpenAIRE monitoring

FP7 statistics

ERC statistics

Wellcome-Trust statistics

See what is happening in European countries in terms of Open Access policies and numbers

OpenAIRE computes statistics based on data

Poskytovatelé údajů

Data Providers

- › Register & validate content
- › Get guidelines for interoperability
- › Enrich repository content

https://guidelines.openaire.eu/wiki/Main_Page

446 OpenAIRE compatible data sources

Filter by

Quick Filters

- Publication Repositories
- Publication Repository Aggregators
- Data Repository Aggregators
- Journal Aggregators
- Data Repositories
- Journals

Name	Country	Documents	Institution	Compatibility
/oops/	Germany	3931 (updated 11/03/2014)	Carl von Ossietzky Universität Oldenburg	OpenAIRE basic (DRIVER OA)
AAPP Physical, Mathematical, and Natural Sciences	-	-	-	OpenAIRE 2.0+ (DRIVER OA, EC funding)
ACCEDA	Spain	7675 (updated 11/03/2014)	UNIVERSIDAD DE LAS PALMAS DE GRAN CANARIA	OpenAIRE 2.0+ (DRIVER OA, EC funding)
ADDI	Spain	2581 (updated 11/03/2014)	Universidad del País Vasco (Euskal Herriko Unibertsitatea / University of the Basque Country)	OpenAIRE 2.0 (EC funding)

Search

Find

OpenAIRE Data Providers

Information

Repository registries from

OpenDOAR

re3data.org
GISTRY OF SEARCH DATA POSTORIES

Check out the OpenAIRE/CERN repository

OpenAIRE compatibility for DSpace repositories

http://www.slideshare.net/OpenAIRE_eu/or2014-workshop-openairecompatibilitydspacerepositories

Supporting Repository Interoperability through Guidelines

http://www.slideshare.net/OpenAIRE_eu/or2014-open-aireinteroperability24x7final

Main page
Community portal
Current events
Recent changes
Random page
Help

- ▼ Guidelines
  - Literature Repositories
  - Data Archives
  - CRIS
- ▶ Application Profile Repositories
- ▶ Application Profile Data Archives
- ▶ Application Profile CRIS
- ▶ Toolbox
- ▶ Print/export

Page [Discussion](#)

Read

[View source](#)

[View history](#)

Main Page

Contents [hide]

- [1 OpenAIRE Guidelines](#)
- [2 OpenAIRE validator](#)
- [3 Guidelines in practice](#)
- [4 Getting started](#)

OpenAIRE Guidelines

Welcome to the OpenAIRE Guidelines wiki. The intention of this wiki is to provide a public space to share OpenAIREs work on interoperability and to engage with the community. This means **you are invited** to comment and change the content of this wiki. Please login as a 'Guest' at the [log in/create account page](#).

- [OpenAIRE Guidelines for Literature Repositories](#)
- [OpenAIRE Guidelines for Data Archive Managers](#)
- [OpenAIRE Guidelines for CRIS Managers based on CERIF-XML](#)

OpenAIRE validator

Validator: <http://validator.openaire.eu> - Available soon with new features to validate both publication and data repositories

Guidelines in practice

These pages are all open and intended for all stakeholders and data providers to add their experiences and best practices. OpenAIRE

https://guidelines.openaire.eu/wiki/Main_Page

Děkuji za pozornost!

<http://knihovna.vsb.cz/>

&

<http://www.openaire.eu/>
daniela.tkacikova@vsb.cz